

Labklājības ministrijas paskaidrojums par valsts speciālā budžeta izpildi 2016. gada 12 mēnešos

Funkcijas:

Izstrādāt sociālās aizsardzības politiku, organizēt un koordinēt sociālās aizsardzības politikas īstenošanu, nodrošinot sociālās apdrošināšanas iemaksām atbilstošu ienākumu aizvietošanu sociālā riska iestāšanās gadījumā – iestājoties pensijas vecumam, iegūstot invaliditāti, zaudējot apgādnieku, slimības, bezdarba un paternitātes gadījumā, pirmsdzemdību un pēcdzemdību periodā, kopjot bērnu, ciešot darba negadījumā vai saslimstot ar arodslimību, kā arī īstenot valsts pārvaldes funkciju sociālās apdrošināšanas pakalpojumu un valsts sociālo pabalstu administrēšanas jomā.

1. Finanšiālo rādītāju kopsavilkums 2016. gada 12 mēnešos:

1.2. Speciālais budžets

<i>euro</i>							
Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gada 12 mēnešu izpilde	Pārskata perioda plāns	Pārskata perioda izpilde	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas	Pārskata perioda plāna un izpildes starpība	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas (procentos)	Pārskata perioda izpilde pret pārskata perioda plānu (procentos)
1	2	3	4	5=4-2	6=3-4	7=4:2x100-100	8=4:3x100
Ieņēmumi	2 294 241 041	2 347 270 154	2 338 611 857	44 370 817	8 658 297	1,9	99,6
Nodokļu ieņēmumi	2 048 745 421	2 108 948 236	2 104 916 823	56 171 402	4 031 413	2,7	99,8
Nenodokļu ieņēmumi	39 662 321	45 403 730	45 632 174	5 969 853	-228 444	15,1	100,5
Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	2 067	16 105	3 041	974	13 064	47,1	18,9
Transferti	205 831 232	192 902 083	188 059 818	-17 771 414	4 842 265	-8,6	97,5
Izdevumi – kopā	2 203 109 089	2 295 718 515	2 290 789 394	87 680 305	4 929 121	4,0	99,8
Atlīdzība	10 624 827	11 304 711	11 304 711	679 884	0	6,4	100,0
Atalgojums	8 157 325	8 808 293	8 808 293	650 968	0	8,0	100,0
Finansiālā bilance	91 131 952	51 551 639	47 822 463	x	x	x	x
Naudas līdzekļi	-92 300 832	-51 551 639	-47 822 469	x	x	x	x
Valsts speciālā budžeta naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas (palielinājums (-) vai samazinājums (+))	-91 131 952	-51 551 639	-47 822 463	x	x	x	x
Akcijas un cita līdzdalība komersantu pašu kapitālā	1 168 880	0	6	x	x	x	x

tai skaitā:

Valsts pamatfunkciju īstenošana

<i>euro</i>							
Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gada 12 mēnešu izpilde	Pārskata perioda plāns	Pārskata perioda izpilde	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas	Pārskata perioda plāna un izpildes starpība	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas (procentos)	Pārskata perioda izpilde pret pārskata perioda plānu (procentos)
1	2	3	4	5=4-2	6=3-4	7=4:2x100-100	8=4:3x100
Ieņēmumi	2 294 241 041	2 347 270 154	2 338 611 857	44 370 817	8 658 297	1,9	99,6
Nodokļu ieņēmumi	2 048 745 421	2 108 948 236	2 104 916 823	56 171 402	4 031 413	2,7	99,8
Nenodokļu ieņēmumi	39 662 321	45 403 730	45 632 174	5 969 853	-228 444	15,1	100,5
Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	2 067	16 105	3 041	974	13 064	47,1	18,9
Transferti	205 831 232	192 902 083	188 059 818	-17 771 414	4 842 265	-8,6	97,5
Izdevumi – kopā	2 203 109 089	2 295 718 515	2 290 789 394	87 680 305	4 929 121	4,0	99,8
Atlīdzība	10 624 827	11 304 711	11 304 711	679 884	0	6,4	100,0
Atalgojums	8 157 325	8 808 293	8 808 293	650 968	0	8,0	100,0
Finansiālā bilance	91 131 952	51 551 639	47 822 463	x	x	x	x

Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gada 12 mēnešu izpilde	Pārskata perioda plāns	Pārskata perioda izpilde	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas	Pārskata perioda plāna un izpildes starpība	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas (procentos)	Pārskata perioda izpilde pret pārskata perioda plānu (procentos)
1	2	3	4	5=4-2	6=3-4	7=4:2x100-100	8=4:3x100
Naudas līdzekļi	-92 300 832	-51 551 639	-47 822 469	x	x	x	x
Valsts speciālā budžeta naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas (palielinājums (-) vai samazinājums (+))	-91 131 952	-51 551 639	-47 822 463	x	x	x	x
Akcijas un cita līdzdalība komersantu pašu kapitālā	1 168 880	0	6	x	x	x	x

2. Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos pa programmām (apakšprogrammām):

2.1. Valsts pamatfunkciju īstenošana

04.00.00 Valsts sociālā apdrošināšana

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos ir 2 290 789,4 tūkst. *euro*, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumu palielinājums ir 87 680,3 tūkst. *euro* vai 4,0%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- 679,9 tūkst. *euro* – izdevumi atlīdzībai;
- 87 875,4 tūkst. *euro* – izdevumu palielinājums sociālajiem pabalstiem, t.sk.:
26 133,2 tūkst. *euro* – valsts pensiju speciālajā budžetā;
14 137,1 tūkst. *euro* – nodarbinātības speciālajā budžetā;
3 287,6 tūkst. *euro* – darba negadījumu speciālajā budžetā;
44 317,5 tūkst. *euro* – invaliditātes, maternitātes un slimības speciālajā budžetā.

Izdevumu palielinājumu kodā 6000 „Sociālie pabalsti” galvenokārt ietekmēja pensiju apmēra palielināšanās saistībā ar pensiju indeksāciju 2015. gada oktobrī un 2016.gada oktobrī, kā arī bezdarbnieka pabalsta saņēmēju skaita un vidējā apmēra palielināšanās, darba negadījumu pakalpojumu saņēmēju skaita un pabalsta vidējā apmēra pieaugums, atlīdzību par papildu pakalpojumiem saistībā ar nelaimes gadījumiem darbā vai konstatētu arodslimību skaita pieaugums, slimības, vecāku un maternitātes pabalsta saņēmēju skaita un vidējā apmēra palielināšanās. Palielinājums tika novērots arī pārmaksāto iemaksu atmaksas sakarā ar iemaksu maksimālā apmēra atjaunošanu.

- 1 007,6 tūkst. *euro* – uzturēšanas izdevumu transferti;
- 369,6 tūkst. *euro* – izdevumi pamatkapitāla veidošanai (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālajā budžetā);
- 7,0 tūkst. *euro* – subsīdijām un dotācijām (izdevumu palielinājums darba negadījumu speciālajā budžetā);
- 36,3 tūkst. *euro* – izdevumi precēm un pakalpojumiem (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālajā budžetā).

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- 0,4 tūkst. *euro* – izdevumu samazinājums starptautiskās sadarbības maksājumiem;

- 160,6 tūkst. *euro* – izdevumi precēm un pakalpojumiem (izdevumu samazinājums Nodarbinātības valsts aģentūras izdevumiem aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu nodrošināšanai);
- 2 134,5 tūkst. *euro* – subsīdijām un dotācijām (izdevumu samazinājums Nodarbinātības valsts aģentūras izdevumiem aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu nodrošināšanai).

04.01.00 „Valsts pensiju speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos ir 1 696 121,3 tūkst. *euro*, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumi palielinājušies par 26 379,6 tūkst. *euro* vai 1,6%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- **27 387,2 tūkst. *euro*** – izdevumu palielinājums sociālajiem pabalstiem, ko galvenokārt ietekmēja pensiju apmēra indeksācija, kas veikta 2015.gada oktobrī un 2016.gada oktobrī. Palielinājumu ietekmēja vecuma pensijas vidējā apmēra palielināšanās par 8,22 *euro* vidēji mēnesī (no 287,95 *euro* līdz 296,17 *euro*) jeb 2,9%, Augstākās Padomes deputātu pensijas saņēmēju skaita palielināšanās par 1 personu vidēji mēnesī (no 94 personām līdz 95 personām) jeb 1,1% un vidējā apmēra palielināšanās par 108,90 *euro* vidēji mēnesī (no 1 806,02 *euro* līdz 1 914,92 *euro*) jeb 6,0%, apbedīšanas pabalsta vidējā apmēra palielināšanās par 11,66 *euro* vidēji mēnesī (no 448,17 *euro* līdz 459,83 *euro*) jeb 2,6% un saņēmēju skaita palielināšanās par 10 personām vidēji mēnesī (no 1 982 personām līdz 1 992 personām) jeb 0,5%, pabalsta pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušajam laulātajam saņēmēju skaita palielināšanās par 5 personām (no 477 līdz 482 personām) jeb 1,0% un pabalsta vidējā apmēra palielināšanās par 20,28 *euro* vidēji mēnesī (no 493,98 *euro* līdz 514,26 *euro*) jeb 4,1%, pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksas summas palielināšanās par 108,8 tūkst. *euro* (no 2 180,2 tūkst. *euro* līdz 2 289,1 tūkst. *euro*) jeb 5,0%, izdevumu palielināšanās saistībā ar Eiropas Savienības pensiju shēmai pārskaitītā pensiju kapitāla summas palielināšanos par 708,2 tūkst. *euro* (no 651,4 tūkst. *euro* līdz 1 359,6 tūkst. *euro*) jeb 108,7%.
- **246,4 tūkst. *euro***– izdevumu palielinājums uzturēšanas izdevumu transfertiem, sakarā ar kopējās budžeta administrēšanas summas palielinājumu 2016.gadā.

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- **1 254,0 tūkst. *euro*** – izdevumu samazinājums sociālajiem pabalstiem, ko ietekmēja pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā saņēmēju skaita samazināšanās par 852 personām vidēji mēnesī (no 16 783 līdz 15 931 personām) jeb 5,1%, pensijas saskaņā ar speciāliem lēmumiem saņēmēju skaita samazināšanās par 3 personām vidēji mēnesī (no 39 līdz 36 personām) jeb 7,7%, izdienas pensijas saņēmēju skaita samazināšanās par 253 personām vidēji mēnesī (no 3 181 personām līdz 2 928 personai) jeb 8,0%, kaitējuma atlīdzības Černobiļas AES avārijas rezultātā cietušajām personām saņēmēju skaita samazināšanās par 6 personām (no 36 līdz 30 personām) jeb 16,7%.

Saskaņā ar Finanšu ministrijas 2016.gada 9.decembra rīkojumu Nr. 603 tika samazināti izdevumi Valsts pensiju speciālajā budžetā 1 695,7 tūkst. *euro* apmērā un attiecīgi palielināti izdevumi Darba negadījumu speciālajā budžetā.

04.02.00 „Nodarbinātības speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos ir 145 206,4 tūkst. euro, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumi palielinājušies par 14 472,8 tūkst. euro vai 11,1%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- **14 112,5 tūkst. euro** – izdevumu palielinājums sociālajiem pabalstiem, ko ietekmēja bezdarbnieku pabalsta saņēmēju skaita pieaugums par 1 060 personu vidēji mēnesī (no 38 070 līdz 39 130 personām) jeb 2,8% un pabalsta apmēra pieaugums par 23,90 euro vidēji mēnesī (no 223,50 euro līdz 247,40 euro) jeb 10,7% (bezdarbnieka pabalsta vidējā apmēra palielināšanos ietekmēja vidējās apdrošināšanas iemaksu algas palielināšanās), pārmaksāto sociālās apdrošināšana iemaksu atmaksas summas palielināšanās par 50,4 tūkst. euro (no 131,4 tūkst. euro līdz 181,7 tūkst. euro) jeb 38,3%.

Lai novērstu finanšu nepietiekamības risku bezdarbnieku pabalstu izmaksai 2016.gada beigās, saskaņā ar Finanšu ministrijas 2016.gada 3.novembra rīkojumu Nr.545 tika piešķirti papildus līdzekļi 6 500,0 tūkst. euro apmērā un ar 2016.gada 23.novembra rīkojumu Nr.567 tika piešķirti papildus līdzekļi 9 000,0 tūkst. euro apmērā bezdarbnieku pabalstu izmaksai.

- **2 630,7 tūkst. euro** uzturēšanas izdevumu transfertiem, tajā skaitā izdevumu palielinājumu par 1 235,3 tūkst. euro jeb 6,4% ietekmēja iemaksu palielināšanās pensiju apdrošināšanai, kas saistīta ar personu, par kurām veicamas iemaksas, skaita palielināšanos par 526 personām vidēji mēnesī (no 35 998 līdz 36 524 personām) jeb 1,5% un veikto iemaksu vidējā apmēra pieaugumu par 2,18 euro vidēji mēnesī (no 44,37 euro līdz 46,55 euro) jeb 4,9%, atskaitījumu budžeta administrēšanai palielināšanās par 387,8 tūkst. euro jeb 54,2% sakarā ar kopējās budžeta administrēšanas summas palielinājumu 2016.gadā. Izdevumu palielinājumu par 1 007,6 tūkst. euro jeb 24,5% ietekmēja Nodarbinātības valsts aģentūras uzturēšanas izdevumu transferti pašvaldībām noteiktam mērķim saistībā ar pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi” no jauna iesaistīto personu skaita pieaugumu 2016. gadā par 2 507 personām (no 8 430 līdz 10 937 personām) jeb 29,7%.

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- **160,6 tūkst. euro** izdevumu samazinājums precēm un pakalpojumiem saistīts ar Nodarbinātības valsts aģentūras aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu realizāciju, tai skaitā:
 - pasākumi „Neformālās izglītības ieguve” un „Valsts valodas apguve” 2016.gadā netiek īstenoti, pasākumus turpina īstenot ESF projekta „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” ietvaros;
 - pasākumā „Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi” 2016.gadā netiek īstenots, pasākumu turpina īstenot ESF projekta „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” ietvaros.
- **2,6 tūkst. euro** – izdevumu samazinājums sociālajiem pabalstiem, ko ietekmēja apbedīšanas pabalstu saņēmēju skaita samazināšanās par 2 personām vidēji mēnesī (no 14 personām līdz 12 personām) jeb par 14,3%.
- **2 107,2 tūkst. euro** – izdevumu samazinājums subsīdijām, dotācijām un sociālajiem pabalstiem, kas saistīts ar Nodarbinātības valsts aģentūras aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu realizāciju, tai skaitā:

- pasākumi „Neformālās izglītības ieguve”, „Valsts valodas apguve” un „Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi” 2016.gadā netiek īstenoti, pasākumus turpina īstenot ESF projekta „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” ietvaros;
- pasākumā „Pasākums noteiktām personu grupām” pārejošās saistības uz 2016.gadu (521 darba vietas) bija mazākas salīdzinājumā ar pārejošām saistībām uz 2015.gadu (576 darba vietas), kā arī 2016.gada 12 mēnešos no jauna tika izveidotas mazāk darba vietu (64) salīdzinājumā ar 2015.gadu (96). Samazinājums 2016.gadā skaidrojams ar ESF finansējuma piesaisti pasākuma īstenošanai 2014.-2020.gada plānošanas perioda projekta „Subsīdētās darbavietas bezdarbniekiem” ietvaros;
- pasākums „Atbalsta pasākums bezdarbniekiem ar atkarības problēmām” 2016.gadā netiek īstenots, pasākumu turpina īstenot ESF projekta „Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem” ietvaros.

04.03.00 „Darba negadījumu speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos ir 35 666,8 tūkst. euro, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumu palielinājums 3 559,3 tūkst. euro vai 11,1%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- **7,0 tūkst. euro** – izdevumu palielinājums subsīdijām un dotācijām sakarā ar personu pieprasījumu skaita palielinājumu kompensēt papildu izdevumus saistībā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību;
- **3 301,5 tūkst. euro** – izdevumu palielinājums sociālajiem pabalstiem, ko galvenokārt ietekmēja atlīdzības darbspēju zaudējuma gadījumā saņēmēju skaita palielināšanās par 497 personām vidēji mēnesī (no 7 574 līdz 8 071 personai) jeb 6,6% un atlīdzības vidējā apmēra palielināšanās par 12,65 euro vidēji mēnesī (no 272,65 euro līdz 285,30 euro) jeb 4,6%, kā arī slimības pabalsta saņēmēju skaita palielināšanās par 27 personām vidēji mēnesī (no 280 līdz 307 personām) jeb 9,6% un pabalsta vidējā apmēra palielināšanās par 21,04 euro (no 1 046,44 euro līdz 1 067,48 euro) jeb 2,0%. Izdevumu palielināšanos apbedīšanas pabalstiem ietekmēja saņēmēju skaita palielināšanās par 1 personu vidēji mēnesī (no 3 līdz 4 personām) jeb 33,3%, kā arī atlīdzībām par papildu izdevumiem un pakalpojumiem saistībā ar nelaimes gadījumiem darbā vai konstatētu arodslimību (pārējie pabalsti) izdevumu palielināšanos ietekmēja pakalpojuma saņēmēju skaita pieaugums par 30 personām (no 384 līdz 414 personām) jeb 7,8% un pārmaksāto iemaksu atmaksas summas palielināšanās par 11,5 tūkst. euro jeb 29,0%.

Lai novērstu finanšu nepietiekamības risku atlīdzības darbspēju zaudējuma gadījumā izmaksai līdz 2016.gada beigām, saskaņā ar Finanšu ministrijas 2016.gada 9.decembra rīkojumu Nr.603 minētā pakalpojuma izmaksai tika veikta līdzekļu pārdale 1 695,7 tūkst. euro apmērā no valsts pensiju speciālā budžeta.

- **264,7 tūkst. euro** – izdevumu palielinājums uzturēšanas izdevumu transfertiem, kas galvenokārt saistīts ar iemaksu palielinājums pensiju apdrošināšanai par 241,8 tūkst. euro, ko ietekmēja personu, par kurām veicamas iemaksas, vidējā skaita palielināšanās par 159 personām vidēji mēnesī (no 2 944 līdz 3 103 personām) jeb 5,4% un iemaksu vidējā apmēra palielināšanās par 3,55 euro vidēji mēnesī (no 57,32 euro līdz 60,87 euro) jeb 6,2%. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī iemaksu palielinājums apdrošināšanai bezdarba

gadījumam par 9,6 tūkst. *euro*, kas saistīts ar personu, par kurām veicamas iemaksas, vidējā skaita palielināšanās par 43 personām vidēji mēnesī (no 711 līdz 754 personām) jeb 6,1% un iemaksu vidējā apmēra palielināšanās par 0,67 *euro* vidēji mēnesī (no 6,81 *euro* līdz 7,48 *euro*) jeb 9,8%. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī atskaitījumi budžeta administrēšanai 13,3 tūkst. *euro* apmērā sakarā ar kopējās budžeta administrēšanas summas palielinājumu 2016. gadā un budžeta ieņēmumu īpatsvara pieaugumu no 1,57% 2015.gadā līdz 1,60% 2016. gadā.

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- **13,9 tūkst. *euro*** – izdevumu samazinājums sociālajiem pabalstiem, ko ietekmēja atlīdzību par apgādnieka zaudējumu saņēmēju skaita samazināšanās par 6 personām vidēji mēnesī (no 74 līdz 68 personām) jeb 8,1%.

04.04.00 „Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos ir 522 050,8 tūkst. *euro*, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumu palielinājušies par 51 706,1 tūkst. *euro* vai 11,0%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- **44 705,6 tūkst. *euro*** – izdevumu palielinājums sociālajiem pabalstiem, ko galvenokārt ietekmēja personu vidējās apdrošināšanas iemaksu algas palielināšanās un pensiju apmēra indeksācija, kas veikta 2015.gada oktobrī un 2016.gada oktobrī. Palielinājumu galvenokārt ietekmēja invaliditātes pensijas saņēmēju skaita palielināšanās par 925 personām vidēji mēnesī (no 70 054 līdz 70 979 personām) jeb 1,3% un apmēra palielināšanās par 0,60 *euro* vidēji mēnesī (no 169,64 *euro* līdz 170,24 *euro*) jeb 0,4 %, slimības pabalstu saņēmēju skaita vidējais palielinājums par 871 personu (no 14 126 līdz 14 997 personām) jeb 6,2% un vidējā pabalsta apmēra palielināšanās par 79,61 *euro* (no 669,59 *euro* līdz 749,20 *euro*) jeb 11,9%, maternitātes pabalsta vidējā saņēmēju skaita palielināšanās par 22 personām (no 1 523 līdz 1 545 personām) jeb 1,4% un vidējā pabalsta apmēra palielināšanās par 187,83 *euro* (no 2 213,05 *euro* līdz 2 400,88 *euro*) jeb 8,5%, apbedīšanas pabalsta vidējā apmēra palielināšanās par 63,24 *euro* (no 1 071,17 *euro* līdz 1 134,41 *euro*) jeb 5,9%, kaitējuma atlīdzības Černobiļas AES avārijas rezultātā cietušajām personām saņēmēju skaita palielināšanās par 29 personām vidēji mēnesī (no 1 226 līdz 1 255 personām) jeb 2,4% un atlīdzības apmēra palielināšanās par 10,62 *euro* vidēji mēnesī (no 111,60 *euro* līdz 122,22 *euro*) jeb 9,5%, paternitātes pabalsta saņēmēju skaita palielināšanās par 38 personām vidēji mēnesī (no 885 līdz 923 personām) jeb 4,3% un pabalsta apmēra palielināšanās par 10,67 *euro* vidēji mēnesī (no 267,27 *euro* līdz 277,94 *euro*) jeb 4,0 %, kā arī vecāku pabalsta vidējā saņēmēju skaita palielināšanās par 1 308 personām (no 21 816 personām līdz 23 124 personām) jeb 6,0% un vidējā pabalsta apmēra palielināšanās par 42,02 *euro* vidēji mēnesī (291,79 *euro* līdz 333,81 *euro*) jeb 14,4%, pabalsta pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušam laulātajam saņēmēju skaita palielināšanās par 4 personām vidēji mēnesī (no 24 līdz 28 personām) jeb 16,7% un pārmaksāto iemaksu atmaksas summas palielināšanās par 124,4 tūkst. *euro* jeb 21,7%.

Lai novērstu finanšu nepietiekamības risku slimības pabalstu un vecāku pabalstu izmaksai līdz 2016.gada beigām, saskaņā ar Finanšu ministrijas 2016.gada 23.novembra rīkojumu Nr.567 minēto pakalpojumu izmaksai tika piešķirti papildus līdzekļi 37 500,0 tūkst. *euro* apmērā, t.sk.:

- slimības pabalsta izmaksai 29 000,0 tūkst. *euro* apmērā saistībā ar pabalsta saņēmēju skaita un pabalsta apmēra vidējo pieaugumu mēnesī, salīdzinot ar prognozēto 2016.gada plānošanas procesā,
 - vecāku pabalsta izmaksai 8 500,0 tūkst. *euro* apmērā saistībā ar pabalsta saņēmēju skaita vidējo pieaugumu mēnesī, salīdzinot ar prognozēto 2016.gada plānošanas procesā.
- **7 388,6 tūkst. *euro*** – izdevumu palielinājums uzturēšanas izdevumu transfertiem, kas galvenokārt saistīts ar iemaksu palielinājumu pensiju apdrošināšanai 6 163,9 tūkst. *euro* apmērā jeb 8,1%, ko ietekmēja personu, par kurām veicamas iemaksas, vidējā skaita palielināšanās par 3 978 personām (no 116 244 līdz 120 222 personām) jeb 3,4% un iemaksu vidējā apmēra palielināšanās par 2,46 *euro* vidēji mēnesī (no 54,67 *euro* līdz 57,13 *euro*) jeb 4,5%. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī iemaksu palielinājums apdrošināšanai bezdarba gadījumam par 635,1 tūkst. *euro* jeb 21,0%, kas saistīts ar personu, par kurām veicamas iemaksas, skaita palielināšanās par 3 203 personām vidēji mēnesī (no 50 961 personas līdz 54 164 personām) jeb 6,3% un iemaksu vidējā apmēra palielināšanās par 0,68 *euro* vidēji mēnesī (no 4,96 *euro* līdz 5,64 *euro*) jeb 13,7%. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī iemaksu palielinājums invaliditātes apdrošināšanai 263,0 tūkst. *euro* apmērā jeb 14,6% sakarā ar personu, par kurām veicamas iemaksas, skaita palielināšanos par 533 personām vidēji mēnesī (no 19 840 līdz 20 373 personām) jeb 2,7% un iemaksu vidējā apmēra palielināšanās par 0,88 *euro* vidēji mēnesī (no 7,55 *euro* līdz 8,43 *euro*) jeb 11,7%. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī atskaitījumi budžeta administrēšanai 326,6 tūkst. *euro* apmērā sakarā ar kopējās budžeta administrēšanas summas palielinājumu 2016. gadā un budžeta ieņēmumu īpatsvara pieaugumu no 20,34% 2015.gadā līdz 21,92% 2016. gadā.

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- **388,1 tūkst. *euro*** – izdevumu samazinājums sociālajiem pabalstiem, ko ietekmēja pensiju pēc speciāliem lēmumiem saņēmēju skaita samazināšanās par 143 personām vidēji mēnesī (no 2 016 līdz 1 873 personām) jeb 7,1%, darbā nodarītā kaitējuma atlīdzībām saņēmēju skaita samazināšanās par 56 personām vidēji mēnesī (no 1 166 līdz 1 110 personām) jeb 4,8%.

04.05.00 „Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets”

Izdevumu izpilde **2016.gada 12 mēnešos ir 15 906,7 tūkst. *euro***, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumi palielinājušies par 1 085,4 tūkst. *euro* vai 7,3 %.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- **679,9 tūkst. *euro*** – izdevumu palielinājums atlīdzībai:
 - sakarā ar mēneša darba algas izlīdzināšanu atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 8.augusta sēdes protokola Nr.43 11.§ 9.punktam;

- sakarā ar atalgojuma apmēru palielināšanu VSAA pamatdarbības speciālistu amatiem, atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 16.novembra sēdes protokola Nr.59 23.§ 5.punktam;
- sakarā ar pensiju sākuma kapitāla un pensiju kapitāla pārrēķināšanas nodrošināšanu, atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta sēdes protokola Nr.41 44.§ 6.punktam.
- **36,3 tūkst. euro** – izdevumu palielinājums precēm un pakalpojumiem, tai skaitā:
 - pasta izdevumiem saistībā ar to, ka pieauga klientiem pa pastu nosūtīto lēmumu skaits;
 - valsts fondēto pensiju shēmas administrēšanai sakarā ar kontu operatora pakalpojuma vienas vienības cenas pieaugumu no 0,0484 euro 2015.gadā līdz 0,0512 2016.gadā saskaņā ar līguma nosacījumiem;
- **369,6 tūkst. euro** – izdevumu palielinājums pamatkapitāla veidošanai sakarā ar SAIS un ISS infrastruktūras serveru iegādi, datoru iegādi VSAA struktūrvienību datorparka atjaunošanai un ORACLE licenču iegādi.

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- **0,4 tūkst. euro** – izdevumu samazinājums starptautiskajai sadarbībai (dalības maksa International Social Security Association) sakarā ar valūtas kursa svārstībām.

Programmas (apakšprogrammas) kods, nosaukums, pasākums, projekts, funkcija	2016. gada 12 mēnešu plāns tūkst. euro	2016. gada 12 mēnešu izpilde tūkst. euro	2016. gada 12 mēnešu izpilde pret 2016.gada 12 mēnešu plānu %
04.00.00 Sociālā apdrošināšana	2 295 718,5	2 290 789,4	99,8
04.01.00 Valsts pensiju speciālais budžets	1 696 887,4	1 696 121,3	100,0
04.02.00 Nodarbinātības speciālais budžets	146 497,5	145 206,4	99,1
04.03.00 Darba negadījumu speciālais budžets	36 017,8	35 666,8	99,0
04.04.00 Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets	525 413,1	522 050,8	99,4
04.05.00 Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets	15 965,6	15 906,7	99,6

04.00.00 Valsts sociālā apdrošināšana

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos ir 99,8% no plānotā finansējuma, tai skaitā:

- valsts pensiju speciālais budžets – 100,0%;
- nodarbinātības speciālais budžets – 99,1%;
- darba negadījumu speciālais budžets – 99,0%;
- invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets – 99,4%;
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets – 99,6%.

Izdevumu izpilde **sociālajiem pabalstiem** kopā bija **99,8%**.

Šādu rezultātu ietekmēja tas, ka pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā, Augstākās Padomes deputātu pensiju, izdienas pensiju, slimības, maternitātes un paternitātes pabalsta saņēmēju skaits, kā arī invaliditātes pensijas un bezdarbnieku pabalsta vidējais apmērs nerasniedza 12 mēnešiem plānoto.

Izdevumi **subsīdijām un dotācijām**, salīdzinot ar pārskata periodam plānoto, bija izlietoti **95,9%**.

04.01.00 „Valsts pensiju speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos **sociālajiem pabalstiem** ir **100,0%**. Izdevumi par **766,1 tūkst. euro** nerasniedza plānotos, tai skaitā:

Izdevumi nerasniedza plānotos rādītājus –

- **709,9 tūkst. euro** pensijām apgādnieka zaudējuma gadījumā, jo pensijas saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 116 personām vidēji mēnesī jeb 0,7%;
- **272,0 tūkst. euro** apbedīšanas pabalstam, jo pabalsta apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 18,1 euro jeb 3,8%;
- **126,3 tūkst. euro** Augstākās Padomes deputātu pensijām, jo pensijas saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 10 personām vidēji mēnesī jeb 9,5%;
- **105,0 tūkst. euro** izdienas pensijām, jo pensijas apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 3,59 euro jeb 1,0%;
- **3,6 tūkst. euro** kaitējuma atlīdzībai Černobiļas AES avārijas rezultātā cietušajām personām, jo atlīdzības apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 9,85 euro jeb 7,7%;
- **3,1 tūkst. euro** pabalstam laulātā nāves gadījumā, jo pabalsta vidējais apmērs nerasniedza periodam plānoto apmēru par 5,93 personām vidēji mēnesī jeb 1,1%;
- **0,4 tūkst. euro** pensijām saskaņā ar speciāliem lēmumiem, jo pensijas apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 0,98 euro jeb 6,0%;
- **1,0 tūkst. euro** pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai;
- **140,4 tūkst. euro** Eiropas Savienības pensiju shēmai pārskaitītajam kapitālam.

Izdevumi pārsniedza plānotos rādītājus –

- **595,6 tūkst. euro** vecuma pensijām, jo pensijas saņēmēju skaits pārsniedza periodam plānoto par 193 personām vidēji mēnesī jeb 0,04%.

Izdevumi **uzturēšanas izdevumu transfertiem**, salīdzinot ar pārskata periodam plānoto, bija izlietoti **100,0%**.

04.02.00 „Nodarbinātības speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos **sociālajiem pabalstiem** bija **98,9%** no plānotā finansējuma. Izdevumi par **1 290,9 tūkst. euro** nerasniedza plānotos, tai skaitā:

Izdevumi nerasniedza plānotos rādītājus –

- **1 344,0 tūkst. euro** bezdarbnieka pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 355 personām vidēji mēnesī jeb 0,9% un pabalsta apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 0,61 euro jeb 0,2%;
- **3,8 tūkst. euro** apbedīšanas pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 2 personām vidēji mēnesī jeb 14,3%.

Izdevumi pārsniedza plānotos rādītājus –

- **31,6 tūkst. euro** bezdarbnieka stipendijai, jo pamatojoties uz 2016.gada decembrī noslēgtajām vienošanām starp Nodarbinātības valsts aģentūru un Rēzeknes pilsētas domi, Rēzeknes novada pašvaldību un Daugavpils novada domi, norēķinus ar pasākumā “Algotie pagaidu sabiedriskie darbi” iesaistītiem bezdarbniekiem par 2016.gada novembri veic Nodarbinātības valsts aģentūra, saskaņā ar minēto pašvaldību iesniegto un apstiprināto izmaksu sarakstu, pārskaitot atlīdzību bezdarbniekiem no EKK 6242 “Bezdarbnieku stipendija”;
- **25,1 tūkst. euro** pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai;
- **0,2 tūkst. euro** pārējiem klasifikācijā neminētiem no valsts un pašvaldību budžeta veiktiem maksājumiem iedzīvotājiem naudā (Nodarbinātības valsts aģentūras aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu realizācijai).

Izdevumi **precēm un pakalpojumiem un subsīdijām un dotācijām** (Nodarbinātības valsts aģentūras aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu realizācijai) bija izlietoti **100,0%** no plānotā finansējuma.

Izdevumi **uzturēšanas izdevumu transfertiem**, salīdzinot ar pārskata periodam plānoto, bija izlietoti **100,0%** no plānotā finansējuma.

04.03.00 „Darba negadījumu speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos **sociālajiem pabalstiem** bija **100,0%**. Izdevumi par **0,3 tūkst. euro** nerasniedza plānotos, tai skaitā:

Izdevumi nerasniedza plānotos rādītājus –

- **69,9 tūkst. euro** slimības pabalstiem, jo pabalsta apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 15,46 euro jeb 1,4%;
- **2,5 tūkst. euro** atlīdzībai apgādnieka zaudējuma gadījumā, jo atlīdzības saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 2 personām jeb 2,9%;
- **3,9 tūkst. euro** apbedīšanas pabalstiem, jo pabalsta apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 81,46 euro jeb 10,5%;
- **57,2 tūkst. euro** pārējiem pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 36 personām jeb 8,0%.

Izdevumi pārsniedza plānotos rādītājus –

- **132,7 tūkst. euro** atlīdzībai darbspēju zaudējuma gadījumā, jo atlīdzības saņēmēju skaits pārsniedza periodam plānoto par 34 personām jeb 0,4% un atlīdzības apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto par 0,17 euro jeb 0,1%;
- **0,5 tūkst. euro** pārmaksāto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu atmaksai.

Izdevumi **subsīdijām un dotācijām**, salīdzinot ar pārskata periodam plānoto, bija izlietoti 65,4%, kas saistīts ar personu pieprasījumu segt papildu izdevumu kompensāciju saistībā ar nelaiemes gadījumu darbā vai arodslimību skaita samazinājumu.

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos **uzturēšanas izdevumu transfertiem** ir 91,4% no plānotā finansējuma apmēra. Izdevumi nerasniedza plānotos sakarā ar to, ka mazāk nekā plānots bija nepieciešams veikt iemaksas pensiju apdrošināšanai, jo personu skaits, par kurām veicamas iemaksas, nerasniedza plānoto par 21 personu vidēji mēnesī jeb 0,7% un iemaksu apmērs vidēji mēnesī nerasniedza plānoto par 5,92 *euro* jeb 8,9%, kā arī mazāk nekā plānots bija nepieciešams veikt iemaksas apdrošināšanai bezdarba gadījumam, jo personu skaits, par kurām veicamas iemaksas nerasniedza plānoto par 14 personām vidēji mēnesī jeb 1,8% un iemaksu apmērs vidēji mēnesī nerasniedza plānoto par 1,36 *euro* jeb 15,4%.

04.04.00 „Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos **sociālajiem pabalstiem** bija **99,4%** no plānotā finansējuma. Izdevumi par **2 712,8 tūkst. euro** nerasniedza plānotos, tai skaitā:

Izdevumi nerasniedza plānotos rādītājus –

- **83,8 tūkst. euro** pensijām saskaņā ar speciāliem lēmumiem, jo pensijas apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 3,73 *euro* jeb 1,8%;
- **3 124,2 tūkst. euro** slimības pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 603 personām vidēji mēnesī jeb 3,9%;
- **77,9 tūkst. euro** apbedīšanas pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 5 personām vidēji mēnesī jeb 2,6% un pabalsta apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 4,30 *euro* jeb 0,4%;
- **38,2 tūkst. euro** paternitātes pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 28 personām vidēji mēnesī jeb 2,9%;
- **26,8 tūkst. euro** darbā nodarītā kaitējuma atlīdzībām, jo atlīdzības saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 1 personu vidēji mēnesī jeb 0,09% un atlīdzības apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 1,93 *euro* jeb 2,1%;
- **3,5 tūkst. euro** kaitējuma atlīdzībai ČAES avārijas rezultātā cietušajām personām, jo atlīdzības apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 0,23 *euro* jeb 0,2%.

Izdevumi pārsniedza plānotos rādītājus –

- **276,1 tūkst. euro** invaliditātes pensijām, jo pensijas saņēmēju skaits pārsniedza periodam plānoto par 203 personām vidēji mēnesī jeb 0,3%;
- **236,9 tūkst. euro** maternitātes pabalstiem, jo pabalsta apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto par 40,28 *euro* jeb 1,7%;
- **2,5 tūkst. euro** pabalstam pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušajam laulātajam, jo pabalsta apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto par 7,55 *euro* jeb 1,7%;
- **113,7 tūkst. euro** vecāku pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits pārsniedza periodam plānoto par 64 personām vidēji mēnesī jeb 0,3%.
- **12,4 tūkst. euro** pārmaksāto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu atmaksai.

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos **uzturēšanas izdevumu transfertiem** ir **99,3%** no plānotā finansējuma apmēra. Izdevumi nerasniedza plānotos sakarā ar to, ka mazāk nekā plānots bija nepieciešams veikt iemaksas apdrošināšanai bezdarba gadījumā un invaliditātes apdrošināšanai, jo personu skaits, par kurām veicamas iemaksas nerasniedza plānoto apdrošināšanai bezdarba gadījumam – par 84 personām vidēji mēnesī jeb 0,2% un invaliditātes

apdrošināšanai – par 79 personām vidēji mēnesī jeb 0,4%. Iemaksu apmērs apdrošināšanai bezdarba gadījumam nerasniedza plānoto par 0,37 *euro* vidēji mēnesī jeb 6,2% un invaliditātes apdrošināšanai – par 1,60 *euro* vidēji mēnesī jeb 16,0%.

04.05.00 „Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2016.gada 12 mēnešos ir **99,6%** no plānotā finansējuma. Par 0,03%, jeb 3 768 *euro*, nav izpildītas decembra saistības pret pakalpojuma sniedzējiem (komunālie maksājumi par novembri par VSIA „Šampētera Nams” nomātajām telpām), saistībā ar nesaņemtiem ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem. Līgumsaistību izpilde nodrošināta 2017.gada janvārī.

Informācija par finanšu vadības uzlabošanas pasākumu veikšanu:

– saskaņā ar pareizas finanšu vadības principiem, tika veikta valsts speciālā budžeta līdzekļu izlietojuma kontrole un pastāvīga uzraudzība;

– analizējot valsts sociālās apdrošināšanas speciālo budžeta izpildes tendenci, tai skaitā naudas plūsmas dinamiku un statistisko datu kustību, regulāri tika veikta fiskālo risku analīze un 2016.gada beigās, lai novērstu finanšu nepietiekamības risku bezdarbnieku, slimības, vecāku pabalstu un atlīdzību par darbaspēju zaudējuma gadījumā izmaksai tika sagatavots apropriācijas palielinājuma pieprasījums. Riska novēršanai ar Finanšu ministrijas 2016.gada 3.novembra rīkojumu Nr.545 un 2016.gada 23.novembra rīkojumu Nr.567, tika veikts apropriācijas palielinājums par 53,0 milj. *euro* kopsummā nodarbinātības speciālajā budžetā un invaliditātes, maternitātes un slimības speciālajā budžetā, kā arī ar Finanšu ministrijas 2016.gada 9.decembra rīkojumu Nr.603 tika veikta apropriācijas pārdale 1,7 milj. *euro* apmērā no valsts pensiju speciālā budžeta uz darba negadījumu speciālo budžetu.

Vērtējot izdevumu palielinājumu ietekmējošos faktoros, tika novērots, ka 2016.gadā sociālās apdrošināšanas pakalpojumu izmaksu pieaugumu visvairāk ietekmēja straujais vidējās iemaksu algas palielinājums un kontingenta pieaugums, kuru lielā mērā ietekmēja t.s. „cilvēku uzvedības modelis”, kā reakcija uz valsts sociālās apdrošināšanas tiesību normu izmaiņām. Izmaksas bezdarbnieku pabalstiem ietekmēja personu ar tiesībām saņemt pabalstu skaita pieaugums – 2016.gada decembrī to īpatsvars kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaitā palielinājies līdz 54,2% (pērn 48,9%). Izdevumu pieaugumu slimības pabalstiem ietekmēja pabalstu apmēra ierobežojumu atcelšana (“klientu uzvedība”), pensionēšanās vecuma paaugstināšana un bērnu līdz 14 gadu vecumam skaita pieaugums. Izdevumus vecāku pabalstiem ietekmēja apdrošināto māmiņu īpatsvara pieaugums, apdrošināto tēvu – vecāku pabalstu pieprasītāju skaita pieaugums, kā arī iespēja strādāt un saņemt vecāku pabalstu, un “klientu uzvedība”, pārsvarā izvēloties ilgāku pabalsta saņemšanas periodu;

– regulāri tika veiktas izmaiņas finansēšanas plānos, nepieciešamības gadījumā veikti tāmju precizējumi;

– efektīvas finanšu vadības nolūkos iesniegti priekšlikumi VSAA administratīvo izdevumu pārdalei apstiprinātā budžeta ietvaros.